

Modul 2: Profesjonsfaglig digital kompetanse

Fagsamling 4: Profesjonsfaglig digital kompetanse

Dette er informasjon om nettressursen *Barnehagens digitale praksis* til deg/dere som skal lede arbeidet i kollegiet. Her finner du en oversikt over innholdet i ressursen og forslag til hvordan det er tenkt at arbeidet kan gjennomføres.

Mål for fagsamlingen:

Personalet skal bli kjent med hva profesjonsfaglig digital kompetanse innebærer og hvordan man kan arbeide for å utvikle denne kompetansen videre. De skal også få oversikt over hvilken profesjonsfaglig digital kompetanse som finnes i barnehagen eller på enheten.

Utstyr og forberedelse

- Minn på personalet at de skal ha med Gjort-Lært-Lurt-Ikke så lurt-skjemaet fra fagsamling 3.
- Forbered en kort tekst som skal brukes til deling av oppdraget og legg denne inn i en digital delingsplattform. Forslag til tekst som kan brukes i den digitale delingsplattformen: Skriv hva du har lært og hva du tenker var lurt fra Gjort-Lært-Lurt-Ikke så lurt skjemaet. Begrunn hvorfor du mener dette var lurt.
- Hvis dere velger å bruke en analog delingsmåte: Last ned og skriv ut Notat til erfaringsutveksling fra fagsamling 3 (gjort-lært-lurt-ikke så lurt).
- Last ned og skriv ut TPACK-modellen
- Forbered en tekst som kan brukes i en digital delingsplattform for oppsummeringen av Gruppearbeid del 1 – arbeid med TPACK-modellen. Forslag til tekst: Hvilken teknologisk kunnskap har vi? Hvilken pedagogisk kunnskap har vi? Hvordan kommer vår fagområde-kunnskap til syne? Lag gjerne en boks eller side for hver av spørsmålene.
- Last ned og skriv ut skjema for refleksjonsnotat som skal brukes i oppdrag til utprøving i praksis.

Gjennomføring av fagsamling

1. Erfaringsutveksling fra fagsamling 3: Alle tar fram skjemaet Gjort – lært – lurt – ikke så lurt hvor dere har vurdert hvordan planleggingen og gjennomføringen av minst to aktiviteter med digitale verktøy med fokus på barns lek og utforskning gikk. Gjennomfør en kort variant av Walk and talk hvor personalet går sammen to og to eller i mindre grupper med 3-4 personer. De vandrer rundt i rommet og deler hvordan arbeidet med de to aktivitetene har gått. Skift partnere etter 5-10 minutter. Dette kan gjentas flere ganger om ønskelig og tidsrammen åpner opp for det. Den som leder samlingen, ber alle skrive inn hva de har lært og hva de tenker var lurt i fra skjemaene i en digital delingsplattform slik at dere kan

ha en felles oppsummering av oppdraget i plenum. Samle inn alle skjemaene for videre arbeid i modul 5.

2. Se fagfilmen: Teknologipedagogisk fagkunnskap med Mari-Ann Letnes.
3. Les fagteksten Profesjonsfaglig digital kompetanse i fellesskap. Teksten har innlagte lesestopp med refleksjoner og gruppediskusjoner etter hver av de tre komponentene fra TPACK-modellen. Modellen er hentet fra Koehler & Mishra, 2009.
4. Gruppearbeid del 1 – arbeid med TPACK-modellen: Del personalet i mindre grupper på 3-5 personer. Diskuter og plasser deres egen kunnskap og erfaringer inn i modellens tre komponenter. Hvilken teknologisk kunnskap har vi? Hvilken pedagogisk kunnskap har vi? Hvordan kommer vår fagområdekunnskap til syne? Skriv stikkord i modellen. En på gruppa skriver inn stikkordene i en digital delingsplattform (anbefaler Padlet her). Den som leder fagsamlinga, oppsummerer arbeidet med modellen i plenum og viser resultatet i en grafisk framstilling på storskjerm/digital tavle. Utnevnt en referent som skriver ned innspill slik at disse kan hentes fram i videre arbeid i modul 5 sammen med stikkordene fra gruppearbeidet.
5. Gruppearbeid del 2: Diskuter spørsmålene som er knyttet til egen digital praksis. Bruk god tid på dette. For at alle skal være aktive og ta ordet kan dere bruke metoden Snakk om et tema hvor dere bruker en gjenstand (en liten ball, ertepose eller en leke) som sendes rundt i gruppa, der det er den som holder i gjenstanden som har ordet. For å styre runden eller innspillene som kommer fra de enkelte deltakerne kan det være hensiktsmessig å utnevne en ordstyrer og «viddevakt».
6. Oppdrag til utprøving i praksis: Forklar oppdraget til personalet. Observer din egen og avdelingens digitale praksis. Tenk igjennom hvordan du/dere tar i bruk de tre komponentene fra TPACK-modellen i deres digitale praksis; dette er teknologisk kunnskap, pedagogisk kunnskap og fagområdekunnskap. Skriv et individuelt refleksjonsnotat der du løfter fram din egen og avdelingens digitale praksis i lys av komponentene i modellen. Notatet skal brukes i erfaringsutvekslingen i fagsamling 5.

Sentrale prinsipper ved metoden Walk and talk

Mange tenker bedre og sanser mer når de er i bevegelse. Ved å gå rundt i rommet (bygget eller ute) settes flere sanser i bruk noe som kan gjøre at man bringer flere innspill fram enn om man sitter rundt et bord, og det er en fin variasjon for de som har en stillesittende hverdag på jobb. Det sentrale er kommunikasjonen og at deltakerne har en klar bestilling på hva de skal snakke om/dele. Dette må klargjøres før den vandrende samtalen starter.

Tid: Her kan dere bruke alt fra 5 minutter til 2 timer, alt ettersom hvilket tema som skal diskuteres eller jobbes med. Metoden kan med andre ord gjøres i en kortversjon eller en lengre versjon.

Utstyr: I den korte versjonen vil det være tilstrekkelig med et romslig rom hvor deltakerne kan bevege seg rundt. I en lengre versjon kan man bevege seg ute, lage en oppmerket løype og forberede ulike problemstillinger. I denne versjonen kan dere også bruke et notatark for å skrive ned refleksjoner som løftes fram underveis i vandringen/turen.

Organisering: Her kan man deles i par eller i mindre grupper på 3-4 personer som går sammen. Viktig å holde tidsrammene for aktiviteten slik at alle deltakerne får delt/snakket underveis. Det er mulig å bytte deltakere underveis i aktiviteten slik at man får hørt/delt flere ganger.

Sentrale prinsipper for metoden refleksjonsnotat

Et refleksjonsnotat kan brukes for å skrive ned og samle tanker og refleksjoner man gjør underveis eller i etterkant av en aktivitet eller i forbindelse med ulike måter å observere på. Denne formen for skriving kan sies å være en form for tenkeskriving (les mer om tenkeskriving som metode i fagsamling 10). Et refleksjonsnotat er jeg-orientert og rettes mot skriveren selv. Når man reflekterer, bruker man ofte pronomenet jeg, og man bruker gjerne verb som tro, tenke, føle og kjenner for å beskrive det man har gjort eller observert.

Reflekterende skriving kan være ekspressiv og man kan gjerne presentere egne standpunkter. Reflekterende skriving kan også ha islett av beskrivende og argumenterende skriving. Denne måten å strukturere tanker og idéer kan forstås som en læring- og utviklingsprosess for den som skriver, og notater er et godt utgangspunkt for veiledning og videre arbeid med temaet notatet omhandler. Det er sentralt å ha fokus på hvorfor og begrunne det man velger å skrive fram i notatet, og ikke bare la notatet bli en beskrivelse av det man har gjort eller sett.

Notatet kan skrives fritt slik den enkelte ønsker eller man kan benytte en enkel mal/et enkelt skjema som støtte i skriveprosessen.

En mal eller et skjema kan inneholde noen enkle elementer som for eksempel:

- Målsetting: Bevisstgjøring, tydeliggjøring og ny forståelse.
- Situasjonsbeskrivelse
- Reaksjoner, tanker og følelser jeg ble oppmerksom på hos meg selv
- Teori/hva har andre sagt om dette?

Sentrale prinsipper i metoden Snakk om et tema - kast ertepose/liten ball

- Utstyr: ertepose eller liten ball
- Deltakerne sitter i ring eller i mindre grupper
- Ordstyrer starter med et tema, kaster ballen videre, den som får ballen skal si noe om temaet
- Det er lov å si pass hvis man ikke har mer å si
- Etter 3 pass returneres ballen til ordstyrer - som eventuelt setter i gang nytt tema.

Sentrale prinsipper for observasjon som metode

Observasjon kan forgå på flere måter ut ifra hvilket formål observasjonene har. I denne nettressursen brukes observasjon som metode for å se nærmere på egen praksis eller avde-

lingens/barnehagens digitale praksis. Merk at metoden ikke tenkt bruk som et verktøy for å se på barnas digitale praksis eller deres digitale kompetanse.

Kjennetegn ved uformell eller usystematisk observasjon (helhetlig observasjon):

Observasjon brukes noen ganger på en mer uformell eller usystematisk måte, der personalet for eksempel fanger opp enkeltbarn eller barnegruppas atferd eller språkbruk. Dette gjøres gjerne ved hjelp av pedagogenes egenutviklede blikk for eventuelt ulike utfordringer som kan oppstå i en barnegruppe. Slike observasjoner danner ofte utgangspunkt for faglige samtaler og deling av praksisfortellinger i personalgruppa, men disse uformelle observasjonene dokumenteres sjelden skriftlig for videre arbeid. Slike helhetlige observasjoner omtales ofte som:

- Tilfeldige eller usystematiske
- Gjøres fortløpende (for eksempel av barns kommunikasjonsferdigheter, som språkbruk, interesse for kommunikasjon, språkforståelse og talespråk)
- Gir et godt bilde av enkeltbarnets ståsted i det aktuelle området som observeres (for eksempel språkferdigheter eller som her et bilde av barnehagens digitale praksis)
- Danner grunnlag for videre arbeid
- Kan gi grunnlag for mer systematiske observasjoner

Ved systematiske observasjoner er det bestemt på forhånd

- Hvem som skal observeres (på generell basis kan det for eksempel være enkeltbarn og/eller gruppe, samspill i gruppa m.m.).
- Hva som skal observeres (i denne sammenhengen er det avdelingens/barnehagens digitale praksis m.m.).
- Hvilke observasjonsmetoder eller kartleggingsverktøy som skal benyttes må avklares.
- Systematiske observasjoner skal dokumenteres skriftlig og eksempler på dette kan være:
 - Praksisfortellinger
 - Løpende protokoll.